Besluit
Verlenen ontheffing soortenbescherming

Datum
22 september 2022

Zaaknummer
2022-009051

Onderwerp
Wet natuurbescherming, ontheffing soortbescherming

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad

Stichting Volkshuisvesting Arnhem
T.a.v. mevrouw E. van der Burg
Kadestraat 1
6811 CA ARNHEM

Locatie
Cluster Tech 1304 Noord en Zuidstraat te Arnhem

Activiteit
Renovatie en verduurzaming van woningen

Geachte mevrouw Van der Burg,

Hierbij ontvangt u een definitief besluit over bovengenoemde aanvraag.

Definitief besluit
Wij verlenen u deze ontheffing.
U ontvangt nu het definitieve besluit. Wij publiceren dit besluit op www.overheid.nl. Diegenen die een zienswijze hebben ingediend, kunnen in beroep gaan tegen het besluit.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit
Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze ontheffing beschreven in bijlage 1. Neem alle bijlagen goed door.

Meer informatie
Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op gelderland.nl. U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Erik Steenbergen
Teammanager Vergunningverlening

Documentnummer(s) inzagestukken:
- 03721376, 03721377, 03721378, 03721379

Bijlage(n)
- Bijlage 1 – Toelichting besluit en voorschriften
- Bijlage 2 – Kaart projectlocatie en locaties nesten en verblijfplaatsen

Beroep
Degenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen 3.3 lid 1, lid 4 en lid 5 en 3.8 lid 1 en lid 5 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

Aan: Stichting Volkshuisvesting Arnhem

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod		Belang
Huismus (*Passer domesticus*) en Gierzwaluw (*Apus apus*)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten	A
	Artikel 3.1 lid 4	Opzettelijk storen	A
Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	B
	Artikel 3.5 lid 4	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	

Belang:
A. Artikel 3.3 lid 4b onder 1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
B. Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het plangebied zoals aangegeven in bijlage 2, figuur 1 en 2.

2. De werkzaamheden worden volgens de planning in de winter van 2022-2023 uitgevoerd. Bij uitloop van werkzaamheden voorbij de geplande einddatum van februari 2023, dienen de broedperiodes van huismus en gierzwaluw in acht te worden genomen.

3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1.

4. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-009051.

5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.

7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.

8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-009051.

9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-009051.

10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige[1] op het gebied van de huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

---

[1] De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:
- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE,

11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend, dient door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding te worden verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-009051. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.

12. De ontheffinghouder is er verantwoordelijk voor dat de ecologisch deskundige tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd aanwezig zijn op de projectlocatie en dient door de ontheffinghouder op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.

13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2022-009051.

Soortspecifieke voorschriften

14. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd in tabel 2 dienen te worden uitgevoerd. Een aantal in tabel 2 opgenomen maatregelen wijkt af van hetgeen opgenomen is in de Natuurtoets. De in tabel 2 opgenomen maatregelen zijn leidend.

15. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen.

Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

De aanvrager, Stichting Volkshuisvesting Arnhem, is voornemens woningen te verduurzamen in de Noord en Zuidstraat te Arnhem. Het plangebied ligt in het centrum van Arnhem, nabij station Arnhem Velperpoort. De twee rijen woningen liggen langs het spoor. Het plangebied is aangegeven in figuur 1 en 2 in Bijlage 2.

De woningen hebben stenen muren met zadeldaken met een bedekking van dakpannen. De woningen zijn voorzien van schoorstenen en vermoedelijk is daarin een spouwruimte aanwezig. De hoekhuizen aan de westkant hebben drie woonlagen, terwijl de overige woningen twee woonlagen hebben. Iedere woning heeft een tuin variërend in hoeveelheid begroeiing. In de directe omgeving is gemeentegroen aanwezig, zowel bomen en struiken als gras. Tegen het spoor aan ligt een parkje van enkele honderden vierkante meters.

De voorgenomen handeling is renovatie en verduurzaming aan de woningen aan de Noord en Zuidstraat.

De exacte werkzaamheden zijn nog niet nader uitgewerkt, maar betreffen:

- Renovatie daken;
- Navulling spouwruimte;
- Het verwijderen van schoorstenen (nog niet definitief);
- Vervanging kozijnen (nog niet definitief).

De renovatie is gepland in de winter van 2022 – 2023.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

De wijze en resultaten van het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in bij de aanvraag gevoegde rapportage “Natuurtoets Noord en Zuidstraat Tech-1304, Arnhem, De Groene Ruimte, projectnr. 20220084, mei 2022”.

Het nader onderzoek naar vogels en vleermuizen heeft plaatsgevonden in 2020 op basis van het Vleermuisprotocol 2017 en de kennisdocumenten van BIJ12.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen:

- 2 nesten van de huismus onder de dakpannen;
- 1 nest van de gierzwaluw;
- 1 zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in de spouwruimte van een schoorsteen.

In Bijlage 2 zijn figuren opgenomen van de verblijfplaatsen van de genoemde soorten. In de volgende paragrafen worden de resultaten nader besproken.

Niet aangetroffen zijn:

- reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden
Door de renovatiewerkzaamheden worden:

- 2 nesten van de huismus beschadigd en vernield;
- 1 nest van de gierzwaluw beschadigd en vernield;
- 1 zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield, indien de schoorsteen wordt verwijderd.

In de aanvraag beschreven gedragscode
Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.
Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen
Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis te beperken worden maatregelen voorgesteld. De mitigerende maatregelen zijn beschreven in paragraaf Zorgvuldig handelen en voorzorgsmaatregelen van de bij de aanvraag gevoegde rapportage ("Natuurtoets Noord en Zuidstraat Tech-1304, Arnhem, De Groene Ruimte, projectnr. 20220084, mei 2022").

De maatregelen die de aanvrager dient uit te voeren zijn per soort uitgewerkt in tabel 2 onder het kopje *Beoordeling* in deze ontheffing.

Naar aanleiding van bovenstaande zijn alle uit te voeren mitigerende maatregelen in onderstaande tabel opgenomen.

Tabel 2: Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige periodes	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Huismus	De woningen waar huismussen nestelen dienen buiten het broedseizoen te worden gerenoveerd.	Er zullen (afwijkend van hetgeen in de Natuurtoets is opgenomen) vier huismuskasten worden geplaatst aan de muur van de hoge woningen Noord en	Voorafgaand aan de werkzaamheden (buiten het broedseizoen) worden de nestplaatsen ongeschikt gemaakt door voorzichtig handmatig dakpannen te	Voor huismus wordt bij alle woningen (dus niet alleen de nummers 1-3 en 2-4) het vogelschroot geplaatst tussen de tweede en derde panlat of op de tweede panlat vanaf de goot.

		Zuidstraat 3 en 4. Ze worden geplaatst in juni 2022. Zodoende is er ook voldoende gewenningstijd voor de huismussen aan de nieuwe situatie. De kasten worden in de directe omgeving van de huidige nestlocaties (binnen 200m) en buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden geplaatst.	lichten en daarna borstels in de goten te plaatsen en gebruik te maken van schuimstrips waarmee openingen onder de dakpannen worden afgesloten. Na het ongeschikt maken vindt maximaal een week voorafgaand aan de werkzaamheden een nadere controle plaats of de vogels echt vertrokken zijn.	De foerageer- en drinkmogelijkheden en zandige plekken voor de huismus veranderen niet tijdens en na de periode van renovatie. Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.
Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	**Vermijden gevoelige periodes**	**Tijdelijke mitigatie**	**Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep**	**Permanente mitigatie**
Gierzwaluw	De werkzaamheden aan de woning waar een nest van de gierzwaluw is gevonden, dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden dus in de periode van half augustus tot half april.	Er zal een tijdelijke gierzwaluwkast worden opgehangen aan de hoge woningen Noord en Zuidstraat 3 en 4. Deze wordt geplaatst in juni 2022.	Niet van toepassing.	De in de Natuurtoets voorgestelde gierzwaluwpannen mogen niet meer worden gebruikt, vanwege gebleken gebreken. Daarvoor in de plaats worden zes inbouwkasten voor gierzwaluw geplaatst in de oostgevels van de huisnummers 3 en 4.
Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	**Vermijden gevoelige periodes**	**Tijdelijke mitigatie**	**Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep**	**Permanente mitigatie**
Gewone dwergvleermuis	Het ongeschikt maken gebeurt buiten de gevoelige perioden.	Er zullen vier tijdelijke platte kasten worden opgehangen (type Boshamer) aan de hoge woningen Noord en Zuidstraat 3 en 4, twee per gevel.	Voorafgaand aan de start van de renovatie worden de open stootvoegen van de schoorstenen van de panden afgelapt om de vleermuizen uit de verblijfplaats te weren. Dit wordt uitgevoerd gedurende een week (minimaal drie nachten) voor de start van de sloop en bij een temperatuur die in de avond boven de 10 °C ligt.	Indien de schoorstenen worden verwijderd tijdens de renovatie worden vier alternatieve zomerverblijfplaatsen aangeboden, in de vorm van permanente vleermuiskasten (type IB VL 01). Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc. De permanente kasten worden op verschillende locaties en

				windrichtingen geplaatst zodat er ook tijdens en na de werkzaamheden ruim voldoende geschikte verblijfsmogelijkheden aanwezig zijn.

Beoordeling

Tabel 3: Beoordeling van het toetsingskader

Toetsingskader	Beoordeling
Er is voldoende onderzoek uitgevoerd naar alle mogelijk voorkomende soortgroepen en alleen op de aangevraagde soorten treedt een effect op door het project.	Ja
Het onderzoek naar de aangevraagde soorten is door deskundigen uitgevoerd en door ons als voldoende beoordeeld.	Ja
De negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden worden met de voorgeschreven maatregelen voldoende gemitigeerd en gecompenseerd.	Ja
De alternatieve locaties, werkwijze, inrichting en planning zijn voldoende afgewogen en er is geen bevredigend alternatief.	Ja
Het wettelijk belang waarvoor is aangevraagd zoals aangegeven in tabel 1 is van toepassing en voldoende onderbouwd.	Ja
De lokale staat van instandhouding van de aangevraagde soorten blijft gewaarborgd door het nemen van de voorgeschreven maatregelen.	Ja

Conclusie
Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

ZIENSWIJZEN
Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

OVERIGE VERPLICHTINGEN
Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

BIJLAGE 2: Kaart projectgebied

Figuur 1. Projectgebied te renoveren woningen aan de Noord en Zuidstraat te Arnhem (binnen de rode contour).

Figuur 2: Ligging van aan te pakken woningen binnen het projectgebied (de lichtrode woningen).

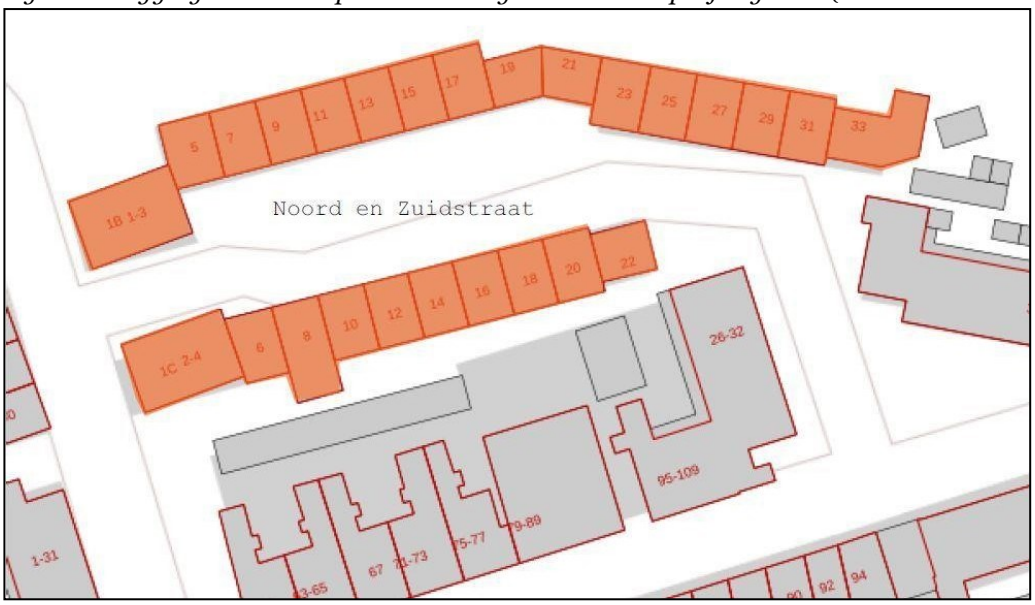

Figuur 3. Nest- en verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis (resp. rode stippen, donkerblauwe stip en blauwe stip met zwarte omranding).